Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Judecător V.Jomiru-Niculiță)
Dosarul nr. 3a-2632/25
2-24025266-02-3a-15082025

D E C I Z I E

29 octombrie 2025 municipiul Chişinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componenţa:
Preşedintelui completului, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorilor Cașcaval Andrei și Bagrin Lucia
Grefier Jumiga Tamara

examinând în ședință publică, cererea de apel depusă de către avocatul Musteață Eugeniu acționînd în interesele lui Gheorghe Onica împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 aprilie 2025, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Onica către Inspectoratul General de Carabinieri privind anularea ordinului nr.174-ef din 20.12.2023, încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă și a compensației cu compensarea cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T:

Obiectul și temeiurile acțiunii deduse judecății:

La 5 martie 2024, reclamantul Gheorghe Onica, prin intermediul avocatului Musteață Eugeniu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului Inspectoratul General de Carabinieri privind anularea ordinului nr.174-ef din 20 decembrie 2023, încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă și a compensației cu compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 4-6).

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că prin ordinul IGC nr.174 ef. din 20 decembrie 2023 a fost sancţionat disciplinar cu „eliberarea din serviciu militar înainte de expirarea contractului”.

În motivarea ordinului contestat a fost indicat că ofițerul secției pregătire fizică şi sport a Inspectoratului General de Carabinieri al MAI, locotenent Gheorghe Onica a fost sancţionat disciplinar pentru încălcarea disciplinei de serviciu, manifestată prin implicarea într-un conflict cu Țurcan Ion, unde cei doi s-au bruscat, iar Gheorghe Onica l-ar fi lovit cu palma în regiunea gâtului pe ultimul, fără aplicarea forței fizice. Consideră ordinul IGC nr.174 ef. din 20 decembrie 2023 ca fiind unul nefondat şi arbitrar, care urmează a fi anulat.

Relatează că din motiv că s-ar fi bruscat cu Ţurcan Ion, Gheorghe Onica a fost sancționat disciplinar cu cea mai aspră sancțiune disciplinară contrar prevederilor art. 65 al Regulamentului disciplinei militare, aprobat prin legea nr. 53/2007 care prevede că orice sancţiune disciplinară, ca măsură de întărire a disciplinei militare şi de educare a militarilor, trebuie să corespundă gravității încălcării (abaterii) şi gradului de vinovăţie. La stabilirea tipului de sancţiune disciplinară şi a severității acesteia, se va ţine cont de caracterul încălcării (abaterii), de circumstanțele în care a fost comisă, de consecințele ei, de comportamentul anterior al persoanei vinovate, precum şi de vechimea ei în serviciu şi de cunoştințele pe care le posedă despre ordinea de serviciu.

Remarcă faptul că în motivarea ordinului Inspectoratului General de Carabinieri nr.174 ef. din 20 decembrie 2023 nu a fost stabilit gradul de vinovăție al reclamantului, ori elementar nu s-a elucidat cine a iscat conflictul, cine s-ar face vinovat de conflict şi în ce măsură acest conflict s-a răsfrânt asupra imaginii instituției militare şi care au fost consecințele.

Notează că din motivarea ordinului contestat nu este clar cum se caracterizează reclamantul la locul de muncă, dacă a avut sancţiuni anterior şi care au fost acțiunile acestuia după abaterea disciplinară incriminată.

Susține că producerea unui conflict cu implicarea unui angajat cu statut militar, fără aplicarea forței fizice şi fără injurii, nu impune, a priori, sancțiunea disciplinară de eliberare din serviciul militar înainte de expirarea contractului.

La fel, a indicat că sancţiunea disciplinară de eliberare din serviciul militar înainte de expirarea contractului urmează a fi aplicată dacă anterior au mai fost întreprinse măsuri de educare, dar nu au dat nici un rezultat.

Menționează că din ordinul contestat nu rezultă că abaterea disciplinară ar fi fost comisă cu circumstanțe agravate prevăzute de art. 69 al Legii nr. 53/2007, care statuează că severitatea sancţiunii disciplinare creşte în cazul în care persoana a comis mai multe încălcări (abateri) sau a participat la încălcarea în grup a disciplinei militare, a ordinii publice, a comis încălcarea (abaterea) în exerciţiul misiunii, în timpul serviciului de zi, în stare de ebrietate sau sub influenţa drogurilor. Iar, în lipsa circumstanțelor prevăzute de art. 69 al Legii 53/2007 şi a altor circumstanțe similare, este îndreptățit de a conchide că abaterea încriminată nu este una gravă, respectiv sancțiunea urma să fie mai blândă.

La 14 martie 2024, reclamantul *şi-a concretizat pretenţiile* la cererea de chemare în judecată depusă. În cererea de concretizare a indicat că concedierea reclamantului a avut consecințe grave negative asupra reputației sale profesionale, în special, pârâtul a sugerat la iresponsabilitatea salariatului la îndeplinirea sarcinelor de muncă, de unde rezultă o ingerință în respectarea vieții private prevăzute de art. 8 CEDO.

Reclamantul a făcut timitere la prevederile hotărârii nr. 21 din 3 octombrie 2019 a Curții Constituționale unde s-a reținut că dreptul la muncă și la protecția muncii se aplică în toate cazurile în care se pretinde apărarea drepturilor salariale. Din perspectiva dată, instanța trebuie să verifice dacă sancțiunea de concediere este în conformitate cu legea, urmărește un scop legitim, și este necesară într-o societate democratică pentru scopul stabilit. La fel, pârâta urma să respecte aspectele de procedură și aspectele de fond, să

dovedească legalitatea și să indice temeiurile eliberării din serviciu a salariatului, art. 89 alin. (2) Codul muncii.

Consideră că autoritatea publică contrar prevederilor art.137 Cod administrativ nu a acționat cu bună-credință și cu respectarea scopului pentru care i-a fost atribuit dreptul discreționar, iar prin coroborare cu prevederile art. 57 și art. 65 al Regulamentului disciplinei militare, sancțiunea urma a fi aplicată în corespundere cu gravitatea încălcării(abaterii) și a gradului de vinovăție, dar nu urma a fi aplicată la întâmplare.

Prin acțiunea concretizată, reclamantul Gheorghe Onica a solicitat:

-anularea ordinului nr.174 ef. din 20 decembrie 2023,

-anularea refuzului nr.1/11-185 din 25 ianuarie 2024;

-anularea refuzul nr. 44/22-881 din 23 februarie 2024;

-încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă;

-în locul restabilirii la locul de muncă a încasa compensația de 3 salarii medii lunare;

-încasarea prejudiciului moral în cuantum de un salariu mediu lunar;

-compensarea cheltuielilor de judecată.

Soluția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 aprilie 2025, s-a respins acțiunea de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Onica către Inspectoratul General de Carabinieri privind anularea ordinului nr.174-ef din 20 decembrie 2023, încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă și a compensației cu compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Calea de atac exercitată:

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 23 aprilie 2025, avocatul Musteață Eugeniu acționînd în interesele lui Gheorghe Onica a declarat apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 aprilie 2025, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

La 29 august 2025, avocatul Musteață Eugeniu acționând în interesele lui Gheorghe Onica a prezentat instanței de apel motivarea apelului (f. d. 94-101).

În motivarea cererii de apel, partea apelantă a invocat că în prezenta cauză, un prim motiv esenţial pentru casarea hotărârii instanţei de fond îl constituie încălcarea vădită a principiului proporţionalităţii, consacrat de art. 29 Cod administrativ.

Relatează că prin Ordinul nr. 174 ef. din 20 decembrie 2023, apelantul a fost sancţionat cu cea mai drastică măsură disciplinară - eliberarea din serviciul militar înainte de expirarea contractului. O asemenea sancţiune, aflată în vârful piramidei sancţiunilor disciplinare, nu poate fi justificată decât în situaţii excepţionale, în care abaterea imputată este de o gravitate extremă, probată convingător şi cu efecte majore asupra prestigiului şi imaginii instituţiei militare. Or, în speţă, circumstanţele reale contrazic această premisă. Incidentul invocat a survenit în spaţiul public, dar în condiţiile în care apelantul nu purta uniformă militară şi nu putea fi identificat ca membru al Inspectoratului General de

Carabinieri. În aceste condiţii, nu se poate susţine că imaginea instituţiei ar fi fost afectată într-o manieră vizibilă sau ireversibilă.

Mai mult, conflictul a avut un caracter privat, legat de o datorie personală, iar nu de exercitarea atribuţiilor de serviciu. De asemenea, trebuie subliniat faptul că apelantul a fost provocat de cealaltă parte, cetăţeanul Ţurcan Ion, care a avut o atitudine sfidătoare şi agresivă. Reacţia apelantului, chiar dacă nu a fost una ideală, nu a depăşit limitele unui incident izolat, lipsit de consecinţe grave asupra ordinii publice sau disciplinei militare. Acest aspect este confirmat şi de faptul că fapta a fost calificată contravenţional drept „huliganism nu prea grav" (art. 354 Cod contravenţional), ceea ce exclude, prin definiţie, caracterul de gravitate excepţională care ar fi putut justifica o sancţiune disciplinară maximă.

Susține că apelantul a manifestat bună-credinţă şi transparenţă, întrucât el însuşi a raportat incidentul superiorului său imediat după producerea conflictului. În lipsa acestei raportări voluntare, autoritatea nici nu ar fi luat cunoştinţă despre eveniment. O asemenea conduită este incompatibilă cu ideea unei abateri grave şi intenţionate, care să submineze disciplina militară.

Consideră că Ordinul nu răspunde la întrebările fundamentale: în ce măsură fapta apelantului a prejudiciat imaginea instituţiei, de ce nu au fost aplicate sancţiuni mai blânde, care sunt elementele agravante care au condus la alegerea sancţiunii maxime. Mai mult, actul nu analizează contextul în care a avut loc incidentul - şi anume faptul că apelantul a fost provocat, că nu purta uniformă şi că situaţia nu era aptă să afecteze vizibil prestigiul instituţiei. Instanţa de fond, în loc să constate această deficienţă, a suplinit nelegal lipsurile actului administrativ, completând prin motivarea proprie ceea ce autoritatea nu a prezentat. Această abordare contravine principiului separaţiei funcţiilor: instanţa de contencios administrativ nu poate substitui motivarea lipsă a actului administrativ, ci are obligaţia să verifice dacă actul contestat îndeplineşte condiţiile de legalitate. Acceptarea unei motivări post-factum încalcă garanţiile fundamentale de transparenţă şi previzibilitate.

Susține că ambele sancţiuni se întemeiază exclusiv pe incidentul dintre apelant şi cetăţeanul Ţurcan Ion. Nu există o delimitare clară între faptele contravenţionale şi cele disciplinare, ceea ce dovedeşte că apelantul a suportat o dublă sancţionare pentru aceeaşi faptă. Instanţa de fond a minimalizat această problemă, reţinând eronat că răspunderea contravenţională nu exclude răspunderea disciplinară. Totuşi, jurisprudenţa CEDO este clară: criteriul nu este calificarea juridică, ci identitatea comportamentului sancţionat. Prin urmare, menţinerea sancţiunii disciplinare, pe lângă cea contravenţională deja aplicată, contravine în mod direct art. 4 Protocolul nr. 7 la CEDO, fiind vorba de o dublă pedepsire pentru aceleaşi fapte. Instanţa de fond, prin validarea acestei abordări, a încălcat jurisprudenţa europeană consolidată şi a adoptat o hotărâre vădit contrară Convenţiei.

Notează că un alt motiv determinant pentru casarea hotărârii instanţei de fond îl constituie excesul de putere şi exercitarea abuzivă a dreptului discreţionar de către Inspectoratul General de Carabinieri, contrar art. 16 şi art. 137 din Codul administrativ.

Susține că în speţă, Inspectoratul General de Carabinieri a recurs la cea mai severă sancţiune disciplinară - eliberarea din serviciu înainte de expirarea contractului - fără a analiza în mod real alternative mai blânde, precum avertismentul, mustrarea, reducerea temporară din funcţie sau retrogradarea. Alegerea automată a sancţiunii maxime, fără o justificare detaliată a inadecvării altor sancţiuni, constituie un exemplu evident de exces de putere. Mai mult, circumstanţele de fapt relevă că incidentul nu a avut o gravitate excepţională: apelantul a fost provocat, conflictul a avut un caracter strict privat, nu s-a produs în exercitarea unei misiuni oficiale, iar la momentul respectiv apelantul nu purta uniformă, astfel încât nu putea fi identificat public ca militar al IGC.

Consideră că împrejurările descrise obligau autoritatea să analizeze dacă nu era suficientă aplicarea unei sancţiuni mai uşoare, care să atingă scopul educativ şi de întărire a disciplinei militare, fără a distruge cariera profesională a apelantului. Lipsa unei astfel de evaluări obiective şi alegerea directă a sancţiunii maxime constituie un abuz în exercitarea competenţei discreţionare, în sensul art. 137 alin. (2) Cod administrativ.

Un alt motiv serios care reclamă casarea hotărârii primei instanţe ţine de faptul că aceasta nu a analizat ingerinţa gravă în drepturile fundamentale ale apelantului, deşi acest aspect a fost invocat expres în acţiune. Sancţiunea aplicată - eliberarea din serviciul militar înainte de expirarea contractului - are efecte mult mai profunde decât o simplă măsură administrativă. Ea afectează în mod direct viaţa privată a apelantului, reputaţia profesională şi stabilitatea sa financiară şi familială. Cariera militară nu reprezintă doar o sursă de venit, ci un statut profesional ce conferă recunoaştere socială, respect şi demnitate. Prin încetarea forţată a raporturilor de serviciu, apelantul a fost lipsit de toate aceste elemente esenţiale, ceea ce constituie o ingerinţă în dreptul protejat de art. 8 CEDO.

Mai invocă că Regulamentul disciplinei militare impunea evaluarea unor sancţiuni graduale (observaţie, mustrare, retrogradare), însă acestea au fost complet ignorate, ceea ce contravine spiritului şi literei art. 65 din Regulament.

La fel, a făcut referire la interdicţia dublei sancţionări-art. 68 din Regulament, potrivit căruia este interzisă aplicarea a două sancţiuni disciplinare pentru aceeaşi faptă. Or, apelantul a fost sancţionat contravenţional pentru „huliganism nu prea grav” (art. 354 Cod contravenţional), iar ulterior, pentru aceeaşi conduită factuală, a fost sancţionat şi disciplinar cu eliberarea din serviciu. Această dublă sancţionare nu doar că încalcă Regulamentul, dar contravine şi art. 4 din Protocolul nr. 7 la CEDO, astfel cum a fost interpretat în cauza de referinţă Zolotukhin c. Rusiei.

Potrivit art. 67 din Regulament, sancţiunea disciplinară trebuie aplicată într-un termen rezonabil, iar art. 71 prevede răspunderea comandantului pentru abuz de autoritate. De asemenea, art. 72 permite comandantului superior să anuleze o sancţiune dacă aceasta nu corespunde gravităţii faptei.

Susține că în cazul apelantului, nu există dovezi că aceste garanţii au fost respectate. Nu s-a făcut o analiză reală a gravităţii incidentului şi nici nu s-a explicat de ce nu au fost aplicate sancţiuni mai blânde. Procedura disciplinară a fost derulată formal, fără o motivare completă, ceea ce dovedeşte un abuz de putere şi o aplicare defectuoasă a Regulamentului.

În viziunea părții apelante, toate abaterile de la cadrul legal demonstrează că sancţiunea aplicată este nelegală, iar hotărârea instanţei de fond - care a validat actul contestat - trebuie casată.

Poziția intimatului pe marginea apelului

La 23 septembrie 2025, Inspectoratul General de Carabinieri a depus referință asupra cererii de apel, solicitând respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

Admisibilitatea apelului:

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 15 august 2025, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza de contencios administrativ a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Bagrin Lucia.

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului.

Potrivit art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost pronunțat public la 23 aprilie 2025, iar cererea de apel a fost depusă în aceiași zi (f. d. 77-79). Astfel, Completul judiciar constată că apelul a fost depus în termenul legal.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată.

În speță, hotărârea motivată a fost notificată părții apelante la 7 august 2025, iar motivarea apelului a fost depusă la 29 august 2025, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Potrivit art. 233 alin. (2) din Codul administrativ, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

Completul judiciar a stabilit că cererea de apel și motivarea apelului au fost semnate de către avocatul Musteață Eugeniu acționînd în interesele lui Gheorghe Onica, în baza mandatului seria/nr. MA 2104720 din 27 decembrie 2023, anexat la lucrările cauzei (f. d. 3).

În astfel de circumstanțe, în temeiul reglementărilor prevăzute la art. 232-233, 236 și 241 din Codul administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a cererii de apel în cauză, motiv din care se purcede la examinarea apelului în fond.

Argumentele părților în cadrul judecării apelului:

Reprezentantul apelantului Gheorghe Onica, avocatul Musteață Eugeniu în ședința de judecată a instanței de apel, a susținut apelul în sensul formulat. A solicitat admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 aprilie 2025, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul intimatului Inspectoratul General de Carabinieri, Ivan Petkov a pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 aprilie 2025.

Aprecierea instanţei de apel:

Audiind explicațiile reprezentantului intimatului, analizând normele procesuale și starea de fapt constatată în privința cererii de apel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că apelul este admisibil pentru examinare, dar neîntemeiat, motiv pentru care se impune respingerea cererii de apel, din următoarele considerente.

Admisibilitatea acțiunii:

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

Reieșind din cerințele formulate, rezultă că, acțiunea reclamantului este una în contestare.

În conformitate cu prevederile art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În temeiul art. 39 din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În acord cu dispozițiile art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

Instanța de apel statuează că, actul administrativ individual defavorabil emis de autoritatea publică pârâtă- ordinul nr.174-ef din 20 decembrie 2023, - constituie act administrativ defavorabil reclamantului.

Conform art. 19 din Codul administrativ, cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

În temeiul art. 162 din Codul administrativ, procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

emiterea unui act administrativ individual.

Potrivit art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, urmează că, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, reclamantul/apelant a respectat procedura prealabilă.

Articolul 209 din Codul administrativ, stipulează că acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de Gheorghe Onica, la 5 martie 2024, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cât și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a conchis asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

Cu referire la fondul acțiunii:

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul.

Potrivit art. 219 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din

acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În acord cu prevederile art. 225 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară (HirroBalani v. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Completului judiciar, prima instanţă a ţinut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat și legislația în vigoare, asigurându-se că toate aspectele relevante au fost analizate cu rigurozitate.

Din lucrările cauzei rezultă că, conform Ordinului nr. 132 ef. din 4 septembrie 2023, s-a numit: domnul Onica Gheorghe Gheorghe (R-042838), nou primit, chemat la serviciul militar prin contract de către CMM Chișinău, ofițer al Secției pregătire fizică și sport a Inspectoratului General de Carabinieri, cu acordarea gradului militar primar al corpului de ofițeri „locotenent”, din 06 septembrie 2023.

La 20 noiembrie 2023, aproximativ la ora 14:30, în timpul orelor de serviciu, ofițerul Secției pregătire fizică și sport a IGC, locotenentul Gheorghe Onica, aflându-se în mun. Chișinău, str. Vadul lui Vodă, 21/1, a fost implicat într-un conflict, din cauza unei datorii de 800 euro, i-a aplicat o lovitură cu palma în regiunea gâtului lui Ion Țurcan.

Iar, la 20 decembrie 2023, Inspectoratul General de Carabinieri a emis ordinul nr. 174 ef, cu privire la sancționarea disciplinară a ofițerului Secției pregătire fizică și sport a

Inspectoratului General de Carabinieri, locotenent Gheorghe Onica, în temeiul căruia ultimul a fost sancționat disciplinar cu eliberare din serviciul militar înainte de expirarea contractului, în conformitate cu art. 57 lit. e) din Legea nr. 52/2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare.

La 12 ianuarie 2024, Gheorghe Onica s-a adresat cu cerere prelabilă către Inspectoratul General de Carabinieri, prin care și-a manifestat dezacordul cu Ordinul nr.174-ef din 20 decembrie 2023, solicitând anularea Ordinului nr.174-ef din 20 decembrie 2023, achitarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă de la data eliberării și până la data anulării ordinului contestat, iar în locul restabilirii la locul de muncă să-i fie achitată o compensație de 5 salarii medii lunare și achitarea sumei de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin răspunsul nr. 1/11-185 din 25 ianuarie 2024, Inspectoratul General de Carabinieri a respins cererea prealabilă din 12 ianuarie 2024, depusă de Gheorghe Onica, ca fiind neîntemeiată.

În acest sens, la 5 martie 2024, Gheorghe Onica a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune (cu concretizările ulterioare), prin care a solicitat:

anularea ordinului nr.174 ef. din 20 decembrie 2023,

anularea refuzului nr.1/11-185 din 25 ianuarie 2024;

anularea refuzul nr. 44/22-881 din 23 februarie 2024;

încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă;

în locul restabilirii la locul de muncă a încasa compensația de 3 salarii medii lunare;

încasarea prejudiciului moral în cuantum de un salariu mediu lunar;

compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind învestită cu competența de soluționare a prezentului litigiu ca instanță de fond, Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani) prin hotărîrea din 23 aprilie 2025, a conchis asupra netemeiniciei acțiunii înaintate de Gheorghe Onica.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru apreciază hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 23 aprilie 2025, ca fiind legală și întemeiată, iar alegațiile apelantului ca neîntemeiate din considerentele ce vor fi expuse în continuare.

Legislația aplicabilă:

Legea nr. 52 din 2 martie 2007 privind aprobarea Regulamentului disciplinei militare,

Sub incidenţa Regulamentului disciplinei militare cad militarii din cadrul:

Armatei Naţionale;

Trupelor de Grăniceri;

Inspectoratului General de Carabinieri.

Art.1. - Regulamentul disciplinei militare determină esenţa disciplinei militare, stabileşte obligaţiile militarilor de menţinere şi respectare a acesteia, tipurile de stimulări şi de sancţiuni disciplinare, drepturile comandanţilor (şefilor) de a le aplica, precum şi

modul de depunere şi de examinare a propunerilor, a cererilor şi a reclamaţiilor înaintate de militari.

Art. 2 -(3) Toţi militarii sînt obligaţi să menţină şi să respecte disciplina militară, să se călăuzească cu stricteţe de prevederile prezentului regulament.

Art. 4-(1) Îndeplinirea serviciului militar impune respectarea cu stricteţe a disciplinei militare şi suportarea rigorilor vieţii de militar.

(2) Disciplina militară înseamnă respectarea strictă şi exactă de către toţi militarii a ordinii militare şi a regulilor de comportare obligatorii prevăzute de legi, de regulamentele militare, de Codul de conduită profesională a militarilor prin contract, aprobat de către conducătorul structurii militare, și de alte acte normative ce reglementează îndeplinirea serviciului militar. Disciplina militară constituie unul din factorii determinanţi ai capacităţii de luptă a Forţelor Armate şi se bazează atît pe acceptarea conştientă a regulilor de comportare stabilite, cît şi pe constrîngerea ce se aplică, conform prevederilor legii, în situaţia nerespectării acestora.

(3) Disciplina militară impune subordonarea necondiţionată în îndeplinirea întocmai şi la timp a îndatoririlor şi atribuţiilor funcţionale, în respectarea normelor de ordine şi de comportare militară şi civică, precum şi asumarea responsabilităţii pentru faptele săvîrşite.

Art. 5. - Disciplina militară pune în faţa fiecărui militar următoarele obligaţii:

c) să respecte jurămîntul militar şi prevederile regulamentelor militare, să execute necondiţionat, întocmai şi la timp ordinele comandanţilor (şefilor), fiind responsabil de modul în care îndeplineşte misiunile încredinţate;

e) **sa fie disciplinat şi vigilent, să păstreze cu stricteţe secretul de stat, precum şi caracterul confidenţial al unor acţiuni şi documente;**

f) să-şi perfecţioneze pregătirea şi măiestria profesională;

k) să fie cinstit, corect, sincer şi principial;

l) să-i stimeze pe comandanţi (şefi), pe superiori şi inferiori, să-i apere în orice condiţii;

m) să contribuie la menţinerea şi la restabilirea ordinii regulamentare;

n) să se comporte cu demnitate atît în unitatea militară, cît şi în afara ei, să nu-şi permită nici sie şi nici altora să încalce ordinea publică, să contribuie pe toate căile la apărarea onoarei şi demnităţii cetăţenilor, la menţinerea prestigiului Forţelor Armate.

Art. 6. – Disciplina militară se realizează:

d) prin crearea, în unitatea (subunitatea) militară, a unei atmosfere de responsabilitate, de ajutor reciproc şi de mîndrie pentru colectivul de militari;

e) prin organizarea, la un nivel înalt, a pregătirii militare şi prin încadrarea deplină a efectivului în acest proces.

Art. 40. – În cazul în care militarul încalcă disciplina militară sau ordinea publică, comandantul (şeful) trebuie să-i amintească de obligaţiile serviciului militar, iar în caz de necesitate, **să aplice o sancţiune disciplinară**. În limitele autorităţii disciplinare acordate, el are dreptul să aplice orice sancţiune **care, în opinia sa,** poate avea un efect educativ maxim asupra militarului care a comis încălcarea (abaterea).

Art. 65. – Orice sancţiune disciplinară, ca măsură de întărire a disciplinei militare şi de educare a militarilor, trebuie să corespundă gravităţii încălcării (abaterii) şi gradului de vinovăţie. La stabilirea tipului de sancţiune disciplinară şi a severităţii acesteia, se va ţine cont de caracterul încălcării (abaterii), de circumstanţele în care a fost comisă, de consecinţele ei, de comportamentul anterior al persoanei vinovate, precum şi de vechimea ei în serviciu şi de cunoştinţele pe care le posedă despre ordinea de serviciu.

Legea nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri,

Articolul 2. Inspectoratul General de Carabinieri

Inspectoratul General de Carabinieri este o autoritate specializată a statului, cu statut militar, aflată în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care are misiunea de a apăra drepturile şi libertăţile fundamentale ale persoanei prin executarea atribuţiilor de menținere, asigurare şi restabilire a ordinii publice, de prevenire şi descoperire a infracţiunilor şi contravenţiilor, de protecţie a obiectivelor de importanță deosebită, de prevenire și combatere a terorismului, de asigurare a regimului stării de urgenţă, de asediu sau de război.

Inspectoratul General de Carabinieri face parte din sistemul naţional de ordine și securitate publică și din sistemul naţional de apărare.

Articolul 25. Obligaţiile carabinierului

Carabinierul îşi desfăşoară activitatea profesională în interesul şi în sprijinul persoanei, al comunităţii şi al instituţiilor statului exclusiv în baza şi întru executarea legii, fiind obligat:

să respecte cu stricteţe drepturile, libertăţile omului şi demnitatea umană, **să aibă un comportament demn şi respectuos pentru persoane,** o atitudine fermă faţă de cei care încalcă legile;

să se conducă de actele normative în exercitarea atribuţiilor de serviciu;

să-şi execute atribuţiile de serviciu conform funcţiei deţinute;

să execute ordinele, dispoziţiile şi indicaţiile legale ale superiorilor săi;

g) să-şi perfecţioneze în permanenţă nivelul de pregătire profesională;

j) să nu aplice tortura sau alte rele tratamente;

Articolul 28. Răspunderea juridică a carabinierului

Carabinierii, indiferent de gradele militare sau funcţiile pe care le deţin, sînt egali în faţa legii și poartă răspundere pentru săvîrşirea de fapte ilicite, luîndu-se în considerare particularităţile statutului lor juridic.

Carabinierii poartă răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală în condițiile stabilite de legislația în vigoare.

Regulamentul Serviciului Interior al Forţelor Armate ale Republicii Moldova, aprobat prin Decretul Preşedintelui Republicii Moldova nr. 2327/2009,

Art. 94 militarii sînt obligaţi să servească în permanenţă drept exemplu de înaltă cultură, modestie şi cumpătare, să păstreze cu sfinţenie onoarea militară, să-şi apere demnitatea şi să stimeze demnitatea celorlalţi. E necesar să se ţină cont de faptul că, după comportamentul militarilor, se judecă nu numai despre ei, dar şi despre onoarea Forţelor Armate în ansamblu.

Art. 107 şi 110, militarii trebuie să fie politicoşi faţă de populaţia civilă, să manifeste o deosebită atenţie faţă de persoanele în etate, femei şi copii, să contribuie la apărarea onoarei şi demnităţii cetăţenilor, precum şi să le acorde ajutor în caz de accidente, incendii sau calamităţi. Modul sănătos de viaţă trebuie să devină o normă cotidiană în comportamentul fiecărui militar. Apariţia în stare de ebrietate la serviciu şi în locurile publice se consideră o încălcare gravă a disciplinei militare, care compromite onoarea militarului.

Codul de etică şi deontologie al militarului Trupelor de Carabinieri, aprobat prin ordinul MAI nr. 330 din 11 noiembrie 2020

5. Conduita profesională a carabinierului, se bazează pe următoarele principii:

1) legalitatea-respectarea Constituției Republicii Moldova, legislației în vigoare și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum drepturile și libertățile persoanelor;

2) imparțialitatea-atitudine obiectivă, imparțială față de orice interes, inclusiv politic și să țină cont doar de interesul public și circumstanțele pertinente ale cazului;

5) disponibilitatea-presupune intervenția carabinierului în orice situație în care a luat cunoștință despre existența unei situații care aduce la atingerea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor sau intereselor statului, indiferent de momentul constatării acesteia, capacitatea de a percepe și de a soluționa problemele celor aflați în dificultate sau de a îndruma către alte autorități cazurile care se situează în afara competenței sau atribuțiilor sale;

6) prioritatea interesului public-în îndeplinirea atribuțiilor funcționale, carabinierii acordă prioritate realizării serviciului în folosul comunității față de interesul personal;

7) profesionalismul-presupune îndeplinirea atribuțiilor de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, promptitudine și corectitudine;

8) confidențialitatea-asigură garantarea securității datelor, informațiilor obținute în exercitarea atribuțiilor stabilite de actele normative;

9) respectul-onoarea acordată persoanelor, superiorilor, colegilor, subalternilor, drepturile și libertățile acestora, instituțiilor, legilor, valorilor sociale, normelor etice și deontologice;

8. Carabinierul trebuie să se comporte civilizat și să dea dovadă de amabilitate, manifestând o atitudine politicoasă și fermă.

9. Carabinierul trebuie să manifeste stăpânire de sine, capacitate de comunicare, abilități de gestionare a situațiilor conflictuale, dezvoltându-și prin sistemul de formare continuă puterea de înțelegere a problemelor sociale, culturale și educaționale, specifice anturajului în care își exercită profesia, precum și după caz, capacitățile manageriale.

15. În procesul de aplicare a legii, carabinierul trebuie:

1. să manifeste o atitudine respectuoasă în relațiile cu persoanele;
2. să execute misiuni de restabilire a ordinii publice atunci când aceasta a fost tulburată prin orice fel de acțiuni sau fapte ce contravin legislației în vigoare;
3. să apere, prin mijloacele și metodele prevăzute de lege, viața, integritatea corporală și libertatea personală, proprietatea publică și privată, interesele legitime ale cetățenilor, ale comunității și ale statului;

4. să dea dovadă de abilități de gestionare a situațiilor de conflict;

20. Carabinierul trebuie să posede și să își dezvolte continuu cultura comunicării, utilizând un limbaj clar și fluent.

1) Este interzis să folosească în comunicarea cu publicul și cu colegii de serviciu expresii indecente, vulgare, discriminatorii și disprețuitoare.

21. Carabinierul nu aplică, nu încurajează și nu tolerează nici o formă de tortură, tratament inuman sau degradant. în cazul în care ia cunoștință, prin orice mijloace, de săvârșirea faptelor prevăzute mai sus, acesta este obligat să le denunțe superiorilor, în formă scrisă, fiindu-i asigurat anonimatul.

Completul judiciar precizează că normele prezentate stabilesc cadrul legal, disciplinar și etic aplicabil militarilor, în special carabinierilor, având ca scop menținerea disciplinei militare, protejarea ordinii publice și respectarea drepturilor omului.

Disciplina militară:

Este obligatorie pentru toți militarii din Armata Națională, Trupele de Grăniceri și Inspectoratul General de Carabinieri. Presupune respectarea strictă a legilor, regulamentelor militare, ordinelor superiorilor și normelor de comportament militar și civic.

Se bazează atât pe asumare conștientă, cât și pe constrângere legală, fiind esențială pentru capacitatea de luptă și prestigiul forțelor armate.

Obligațiile militarilor/carabinierilor:

Executarea necondiționată și la timp a ordinelor legale ale superiorilor.

Respectarea jurământului militar, a secretului de stat și a confidențialității.

Comportament demn, corect, respectuos, atât în serviciu, cât și în afara acestuia.

Perfecționarea continuă a pregătirii profesionale.

Respectarea drepturilor, libertăților și demnității persoanelor, cu interdicția absolută a torturii sau tratamentelor inumane.

Conduita în societate și față de civili:

Militarii trebuie să fie politicoși, echilibrați, sobri și să servească drept exemplu de comportament.

Apariția în stare de ebrietate la serviciu sau în public constituie o abatere gravă.

Este obligatorie protejarea onoarei și demnității cetățenilor și acordarea de ajutor în situații de pericol.

Etica și deontologia carabinierului:

Activitatea se bazează pe legalitate, imparțialitate, interes public, profesionalism, respect și confidențialitate.

Comunicarea trebuie să fie clară, civilizată și lipsită de expresii vulgare sau discriminatorii.

Carabinierul trebuie să gestioneze calm și eficient situațiile conflictuale și să intervină ori de câte ori drepturile sau interesele legitime sunt afectate.

Răspunderea disciplinară și juridică:

Orice încălcare a disciplinei sau a legii atrage răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală.

Sancțiunile disciplinare trebuie să fie proporționale cu gravitatea faptei, vinovăția, circumstanțele și comportamentul anterior.

Raportând cadrul legal la circumstanțele faptice ale cauzei, Completul judiciar reține că la 21 noiembrie 2023 de către șeful secției pregătire fizică și sport a IGC al MAI a fost dispusă inițierea unei anchetei de serviciu pe faptul pretinselor acțiuni ilegale comise de locotenentul, Onica Gheorghe pe str.Vadul lui Vodă 3, mun. Chișinău (f. d. 13 dosar administrativ).

Potrivit procesului-verbal de audiere a participantului din 28 noiembrie 2023, Onica Gheorghe a declarat că în atribuțiile sale de serviciu intră promovarea imaginii angajaților Inspectoratului General de Carabinieri și ridicarea nivelului de pregătire fizică a angajaților. La angajare a făcut cunoștință cu legea cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, legea cu privire la disciplina militară, regulamentul, Codul de etică și deontologie a carabinerilor.

Totodată, a explicat că la 20 noiembrie 2023 pe la orele 15.45, pe str. Vadul lui Vodă, în timp ce își parca automobilul, l-a văzut pe Ion Țurcan, care a împrumutat de la el suma de 800 euro. Apropiindu-se, acesta a avut un comportament inadecvat și nici nu dorea să se salute. Gheorghe Onica l-a apucat de mână, apoi i-a aplicat o lovitură cu palma în regiunea gâtului, apoi Ion Țurcan l-a lovit în direcția pieptului. S-au bruscat, până a intervenit un angajat al vulcanizării. Ulterior s-a prezentat echipajul de poliție. Gheorghe Onica a recunoscut că prin acțiunile sale a încălcat normele și prevederile regulamentului cu privire la disciplina militară și a codului de etică și deontologie (f. d. 24-28 dosar administrativ).

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 12 decembrie 2023 lui Onica Gheorghe i-a fost aplicată de către agentul constatator al Inspectoratului de poliție sectorul Rișcani al Direcției de poliție al mun. Chișinău, amendă contravențională pentru săvârşirea contravenției prevăzută de art. 354 (huliganism nu prea grav) Cod contravențional (f. d.78).

În temeiul încheierii privind rezultatele desfășurării anchetei de serviciu pe faptul acțiunilor pretins a fi ilegale ale ofițerului Secției pregătire fizică și sport, locotenentul Gheorghe Onica din 18 decembrie 2023, s-a propus ca pentru acțiuni/inacțiuni manifestate prin neexecutarea strictă și corectă a prevederilor actelor normative, nu a dat dovadă de exemplu de înaltă cultură și cumpătare, nu a reușit să păstreze cu sfințenie onoarea militară, să-și apere demnitatea și să-și stimeze demnitatea celorlalți, nerespectarea principiilor, normelor și regulilor activității profesionale, cât și prin comportamentul huliganic a manifestat discreditarea titlului de militar și a denigrat imaginea Inspectoratului General de Carabineri, în temeiul art. 57 lit. e) din Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr. 52/2007, ofițerul Secției pregătire fizică și sport a Inspectoratului General de Carabinerilor al MAI, locotenent Gheorghe Onica să fie sancționat disciplinar cu eliberarea din serviciul militar înainte de expirarea contractului (f. d. 81-90 dosar administrativ)

Prin Ordinul Inspectoratului General de Carabineri nr.174 ef. din 20 decembrie 2023, pentru încălcarea prevederilor art. 25 alin. (1) lit. a), b), c), e), g), j) și art. 28 al Legii nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, art. 2 alin.(3), art. 4,

art. 5 lit. c), e), f), k), l), m), n), art.6 lit. d), e), art. 8 alin. (2), (3) , art. 40, art. 65 al Regulamentului disciplinei militare, aprobat prin Legea nr. 52/2007, pct.5 subpct.1), 2), 5), 6), 7), 8), 9) și pct.15 subpct.1), 4), pct. 20 subpct.1), 21), pct. 31, 32 din Codul de etică și deontologie al militarului Inspectoratului General de Carabileri, aprobat prin Ordinul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 330/2020, pct. 47, 94, 95 din Regulamentul serviciului interior al Forțelor Armate ale republicii Moldova, aprobat prin decretul Președintelui RM nr. 2323/2009, pct. 9 din Regulamentul cu privire la procedura de identificare înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin Ordinul comun al Procurorului general, ministrul justiției, ministrul afacerilor interne, directorul general al Serviciului vamal directorul Centrului Național Anticorupție și ministrul sănătății nr. 77/572/408/639-o/197/1589 din 31 decembrie 2013, prevederile 11 din fișa postului „să promoveze imaginea IGC din cadrul MAI", pct.13 „responsabilitatea cunoașterii și respectarea în activitatea sa a prevederilor legislației și actelor normative ale RM, ordinelor, dispozițiilor și indicațiilor IGC", pct.14 „are împuterniciri să fie disciplinat și vigilent, să demonstreze solicitudine și respect față de orice persoană", acțiuni/inacțiuni manifestate prin neexecutarea strictă și corectă a prevederilor actelor normative, nu a dat dovadă de exemplu de înaltă cultură și cumpătare, nu a reușit să păstreze cu sfințenie onoarea militară, să-și apere deminitatea și să-și stimeze demnitatea celorlalți, nerespectarea principiilor, normelor și regulilor activității profesionale, cât și prin comportamentul huliganic a manifestat discreditarea titlului de militar și a denigrat imaginea Inspectoratului General de Carabineri, în temeiul art. 57 lit. e) din Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr.52/2007, ofițerul Secției pregătire fizică și sport a Inspectoratului General de Carabinerilor al MAI, ***locotenent Gheorghe Onica a fost sancționat disciplinar cu eliberarea din serviciul militar înainte de expirarea contractului*** (f. d. 91-97 dosar administrativ).

Nefiind de acord cu Ordinul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 174 ef. din 20 decembrie 2023, Gheorghe Onica l-a contestat în instanța de judecată.

Analizând actul administrativ contestat în raport cu circumstanţele de fapt ale cauzei şi normele legale citate supra, instanţa de apel constatată că Ordinul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 174 ef. din 20 decembrie 2023 „*Cu privire la sancţionarea disciplinară a ofițerului secției pregătire fizică şi sport a IGC al MAI, locotentent Gheorghe Onica*", a fost emis de Inspectoratul General de Carabinieri în strictă conformitate cu legislaţia în vigoare şi cu respectarea procedurii.

Din materialele dosarului administrativ rezultă că locotenentul Gheorghe Onica, ofițer al Secției pregătire fizică și sport a Inspectoratului General de Carabinieri al MAI, a săvârșit acțiuni și inacțiuni grave, care constituie abateri disciplinare incompatibile cu statutul de militar, prin încălcarea repetată și cumulativă a unui număr considerabil de norme legale și regulamentare.

În mod justificat, autoritatea emitentă a reținut încălcarea dispozițiilor art. 25 alin. (1) lit. a), b), c), e), g), j) și art. 28 din Legea nr. 219/2018, care consacră obligațiile fundamentale ale militarului de a manifesta disciplină, loialitate, conduită ireproșabilă și respect față de demnitatea umană. De asemenea, au fost încălcate prevederile Regulamentului disciplinei militare, aprobat prin Legea nr. 52/2007, inclusiv normele ce

impun respectarea ordinelor, normelor morale și conduitei profesionale, precum și menținerea prestigiului instituției militare.

Totodată, comportamentul reclamatului contravine grav Codului de etică și deontologie al militarului Inspectoratului General de Carabinieri, aprobat prin Ordinul nr. 330/2020, prin care militarilor li se impune obligația de a avea un comportament demn, de a evita orice manifestări huliganice și de a nu aduce atingere imaginii instituției. Faptele constatate demonstrează că locotenentul Onica Gheorghe nu a respectat aceste exigențe, manifestând un comportament care a discreditat titlul de militar și a denigrat imaginea Inspectoratului General de Carabinieri.

În același timp, au fost încălcate prevederile Regulamentului serviciului interior al Forțelor Armate ale Republicii Moldova, precum și ale Regulamentului privind procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, norme care impun o conduită vigilentă, responsabilă și respectuoasă față de orice persoană.

Relevante sunt și încălcările obligațiilor prevăzute în fișa postului, respectiv cele referitoare la promovarea imaginii Inspectoratului General de Carabinieri, cunoașterea și respectarea legislației, disciplina, vigilența și manifestarea respectului față de ceilalți. Prin comportamentul său, locotenentul Gheorghe Onica nu doar că nu a îndeplinit aceste obligații, dar a acționat în mod contrar acestora.

Având în vedere gravitatea faptelor, caracterul lor incompatibil cu valorile și principiile serviciului militar, precum și impactul negativ asupra imaginii instituției, aplicarea sancțiunii disciplinare prevăzute de art. 57 lit. e) din Regulamentul disciplinei militare, și anume eliberarea din serviciul militar înainte de expirarea contractului, este proporțională, necesară și justificată.

Astfel, Completul judiciar conchide că procedura disciplinară a fost desfășurată cu respectarea principiilor legalității, imparțialității, proporționalității și dreptului la apărare, fiind administrate probe relevante, iar actul administrativ contestat este motivat în fapt și în drept, conform cerințelor Codului administrativ.

În consecință, Ordinul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 174 ef. din 20 decembrie 2023 reprezintă un act administrativ legal, temeinic și corect emis, iar criticile formulate împotriva acestuia sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

Aderent, Colegiul judiciar reiterează că disciplina muncii și obligația unui comportament ireproșabil constituie fundamente esențiale ale serviciului militar în cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, având o importanță sporită prin prisma rolului constituțional și social al acestei instituții - asigurarea ordinii publice, protecția drepturilor fundamentale ale persoanei și menținerea încrederii cetățenilor în autoritatea statului.

La acest segment, instanța de apel remarcă că statutul de carabinier presupune nu doar executarea atribuțiilor de serviciu, ci și respectarea strictă a normelor de conduită în afara orelor de program, întrucât militarul rămâne purtător al autorității statului în orice circumstanță. În acest sens, legislația specială, Regulamentul disciplinei militare și Codul de etică și deontologie impun militarilor obligația de a manifesta autocontrol, cumpătare,

respect față de demnitatea umană și de a evita orice comportament violent sau conflictual, indiferent de context.

Prin urmare, incidentul din 20 noiembrie 2023, produs pe str. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, demonstrează o încălcare gravă a acestor principii. Deși, situația avea un caracter privat, legat de o datorie bănească, locotenentul Gheorghe Onica a ales să reacționeze prin forță fizică, apucând persoana respectivă de mână și aplicând o lovitură în regiunea gâtului, fapt care a degenerat într-o altercație fizică, fiind necesară intervenția unei terțe persoane și, ulterior, a poliției.

Astfel, Completul specializat punctează că un asemenea comportament este incompatibil cu statutul de militar, întrucât carabinierul este instruit și obligat să gestioneze conflictele prin mijloace legale, non-violente și proporționale, nu să le amplifice. Manifestările de violență, chiar și în afara exercitării atribuțiilor de serviciu, subminează grav prestigiul instituției, creează percepția de abuz și compromit încrederea publicului în capacitatea carabinierilor de a menține ordinea și legalitatea.

Prin urmare, susținerile reprezentantului apelantului potrivit cărora Gheorghe Onica nu purta uniforma de carabinier la momentul altercației cu cetățeanul Ion Țurcan sunt lipsite de relevanță juridică și nu pot conduce la exonerarea de răspundere a lui Onica Gheorghe. Statutul de militar presupune asumarea permanentă a unor standarde de conduită, inclusiv în afara exercitării atribuțiilor de serviciu, astfel încât comportamentul său violent rămâne apt să aducă atingere imaginii și prestigiului Inspectoratului General de Carabinieri, afectând în mod direct încrederea publicului în instituție.

Deosebit de relevant este faptul că Gheorghe Onica a recunoscut expres că prin acțiunile sale a încălcat normele Regulamentului disciplinei militare și ale Codului de etică și deontologie (f.d. 24-28 din dosarul administrativ). Această recunoaștere confirmă existența abaterii disciplinare și exclude orice dubiu cu privire la caracterul nejustificat al comportamentului său.

În acest context, aplicarea sancțiunii disciplinare maxime -eliberarea din serviciul militar înainte de expirarea contractului -este nu doar legală, ci și necesară și proporțională. Gravitatea faptei, caracterul ei violent, impactul negativ asupra imaginii Inspectoratului General de Carabinieri și incompatibilitatea unei asemenea conduite cu valorile serviciului militar justifică pe deplin concluzia că menținerea sa în funcție ar fi afectat disciplina internă și credibilitatea instituției.

De altfel, Colegiul judiciar subliniază că disciplina muncii în cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nu este una formală, ci reprezintă o garanție a ordinii, legalității și siguranței publice. Orice abatere gravă de la această disciplină, mai ales una recunoscută și manifestată prin violență, impune o reacție fermă a autorității. Prin urmare, sancțiunea aplicată în privința locotenentului Onica Gheorghe reflectă o aplicare corectă a legii, o măsură de protejare a interesului public și de menținere a standardelor profesionale ridicate impuse personalului Inspectoratului General de Carabinieri.

Referitor la obiecțiile apelantului invocate în apel precum că a fost încălcat principiul proporționalității, fiind aplicată cea mai aspră sancțiune-eliberarea din funcție, Colegiul judiciar le apreciază ca fiind nefondate**.**

Potrivit art. 29 din Codul administrativ, autoritatea publică este obligată să adopte un act administrativ adecvat scopului urmărit, necesar și proporțional, iar instanța de contencios administrativ verifică dacă măsura dispusă păstrează un just echilibru între interesul public protejat și drepturile individuale ale persoanei vizate.

În speță, sancțiunea aplicată apelantului corespunde pe deplin acestor exigențe. Din materialele dosarului rezultă că faptele imputate au un grad ridicat de gravitate, fiind manifestate printr-un comportament violent, incompatibil cu statutul de militar, care a generat un conflict fizic în spațiul public, soldat cu intervenția unei terțe persoane și a organelor de poliție. Astfel de acțiuni afectează direct ordinea publică, disciplina militară și imaginea unei instituții cu atribuții în domeniul asigurării securității publice**.**

Completul judiciar reține că, potrivit Codului administrativ, proporționalitatea nu presupune aplicarea automată a unei sancțiuni mai blânde, ci impune aprecierea sancțiunii în raport cu gravitatea faptei, circumstanțele concrete ale cauzei, funcția deținută și impactul conduitei asupra interesului public**.**

În cazul de față, apelantul ocupa o funcție de ofițer, poziție care presupune un standard sporit de conduită, autocontrol și respect față de normele legale și etice.

De asemenea, Colegiul judiciar constată că autoritatea publică a analizat în mod corespunzător circumstanțele relevante, inclusiv faptul că apelantul a inițiat comportamentul violent, a acționat contrar normelor de disciplină militară și ale Codului de etică și deontologie și a recunoscut expres încălcarea acestora. Prin urmare, sancțiunea aplicată nu are un caracter arbitrar sau excesiv, ci reprezintă o măsură necesară pentru restabilirea ordinii disciplinare și prevenirea unor abateri similare.

Totodată, autoritatea publică beneficiază de o anumită marjă de apreciere în alegerea măsurilor administrative, iar instanța nu poate substitui propria apreciere celei a autorității, atât timp cât măsura adoptată este legală, motivată și rezonabilă. În speță, actul administrativ contestat este motivat în fapt și în drept, iar sancțiunea aplicată se încadrează în limitele prevăzute de legislația specială aplicabilă disciplinei militare.

În aceste condiții, instanța de apel constată că aplicarea sancțiunii eliberării din funcție răspunde cerințelor de adecvare, necesitate și proporționalitate**,** fiind justificată de gravitatea faptei și de necesitatea protejării interesului public, respectiv menținerea disciplinei, autorității și credibilității Inspectoratului General de Carabinieri.

Prin urmare, obiecțiile apelantului privind pretinsa încălcare a principiului proporționalității sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

Referitor la obecțiile apelantului, precum că la emiterea Ordinului contestat, nu au fost respectat dreptul discreționar, Completul judiciar le respinge ca neîntemeiate.

Instanța constată că, la aplicarea sancțiunii disciplinare a eliberării din funcție, autoritatea pârâtă a exercitat în mod legal și justificat dreptul discreționar, în limitele și condițiile stabilite de Codul administrativ al Republicii Moldova.

Potrivit art. 17 din Codul administrativ, autoritatea pârâtă dispune de drept discreționar atunci când norma juridică îi permite să aleagă, în limitele legii, între mai multe soluții posibile. Exercitarea acestui drept nu este arbitrară, ci este supusă respectării principiilor legalității, proporționalității, raționalității și bunei-credințe, iar controlul

instanței se limitează la verificarea respectării acestor limite, fără a substitui aprecierea autorității cu propria apreciere.

În speță, cadrul normativ aplicabil disciplinei militare, inclusiv Regulamentul disciplinei militare, prevede expres o gamă de sancțiuni disciplinare, de la cele mai ușoare până la cea mai severă- eliberarea din serviciul militar înainte de expirarea contractului, lăsând autorității competența de a aprecia sancțiunea adecvată în funcție de gravitatea faptei.

Colegiul reține că autoritatea pârâtă a analizat în mod complet și obiectiv circumstanțele cauzei, ținând cont de:

- natura și gravitatea faptei, constând într-un comportament violent în spațiul public;
- funcția deținută de reclamant, respectiv cea de ofițer, care impune un standard sporit de conduită;
- impactul negativ al faptei asupra disciplinei militare și imaginii Inspectoratului General de Carabinieri;
- recunoașterea de către reclamant a încălcării normelor disciplinare și etice.

Aceste elemente demonstrează că autoritatea pârâtă nu a aplicat sancțiunea în mod automat sau formal, ci a făcut uz de dreptul discreționar într-un mod motivat, rezonabil și orientat spre protejarea interesului public.

Totodată, potrivit art. 17 din Codul administrativ, o măsură administrativă este proporțională dacă este adecvată scopului urmărit, necesară și rezonabilă. În speță, scopul urmărit de autoritatea pârâtă a fost menținerea disciplinei militare, a ordinii interne și a încrederii publice în instituție, scop care nu putea fi atins prin aplicarea unei sancțiuni mai blânde, având în vedere gravitatea abaterii și incompatibilitatea conduitei reclamantului cu statutul de militar.

De asemenea, instanța reține că, potrivit art. 31 și 118 din Codul administrativ, actul administrativ contestat este motivat în fapt și în drept, fiind indicate clar faptele imputate, normele încălcate și temeiul legal al sancțiunii aplicate. Această motivare confirmă că dreptul discreționar a fost exercitat în limitele legii și nu în mod arbitrar.

În aceste condiții, instanța concluzionează că autoritatea pârâtă a aplicat corect și justificat dreptul discreționar conferit de lege, iar alegerea sancțiunii disciplinare a eliberării din funcție se încadrează în marja de apreciere recunoscută autorității de Codul administrativ, fără a încălca drepturile reclamantului.

La fel, nu pot fi reținute nici argumentele invocate în apel, precum că apelantul a suportat o dublă sancționare pentru una și aceiași faptă.

Astfel, se reține că principiul *ne bis in idem* consacră regula potrivit căreia nimeni nu poate fi sancționat de două ori pentru aceeași faptă, în baza aceleiași norme juridice și în cadrul aceleiași ramuri de drept, având același scop represiv. Pentru incidența acestui principiu este necesară întrunirea cumulativă a identității de fapt, de persoană și de sancțiune sub aspectul naturii juridice.

În speță, aceste condiții nu sunt întrunite.

Apelantul Gheorghe Onica a fost:

- sancționat contravențional pentru săvârșirea faptei de „huliganism nu prea grav”, în temeiul legislației contravenționale, sancțiune ce are un caracter represiv și preventiv general, fiind aplicată în scopul apărării ordinii publice;
- sancționat disciplinar prin eliberarea din funcție, în temeiul normelor ce reglementează statutul profesional și disciplina în muncă/serviciu, sancțiune ce urmărește asigurarea ordinii interne, a disciplinei și a prestigiului instituției, precum și evaluarea aptitudinii persoanei de a exercita funcția deținută.

Completul judiciar remarcă că deși ambele sancțiuni au fost determinate de același comportament factual, ele:

- aparțin unor regimuri juridice distincte (drept contravențional vs. drept disciplinar);
- protejează valori sociale diferite (ordinea publică, respectiv disciplina și credibilitatea autorității/instituției);
- au finalități diferite, sancțiunea disciplinară neavând caracter penal sau contravențional, ci unul administrativ-profesional.

Astfel, Colegiul judiciar explică că sancțiunea disciplinară nu reprezintă o „a doua pedeapsă” pentru fapta contravențională, ci o consecință autonomă a încălcării obligațiilor de serviciu și a standardelor de conduită impuse de funcția exercitată. Angajatorul/autoritatea disciplinară nu sancționează fapta ca atare din perspectiva ordinii publice, ci incompatibilitatea conduitei cu exigențele funcției.

În jurisprudența constantă, inclusiv la nivel european, s-a statuat că aplicarea cumulativă a unei sancțiuni penale/contravenționale și a uneia disciplinare nu contravine principiului *ne bis in idem*, atunci când sancțiunile sunt distincte ca natură, scop și temei legal.

Prin urmare, susținerea apelantului potrivit căreia ar fi fost sancționat de două ori pentru una și aceeași faptă este neîntemeiată, întrucât în cauză nu este vorba despre o dublă sancționare de aceeași natură, ci despre două sancțiuni juridice diferite, aplicate în cadre normative distincte, ceea ce exclude aplicabilitatea principiului *ne bis in idem*.

Pe cale de consecință, având în vederea legalitatea ordinului nr.174 ef. din 20 decembrie 2023, emis de Inspectoratul General de Carabinieri, Colegiul judiciar consideră neîntemeiate și pretențiile subsecvente cu privire la încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă;în locul restabilirii la locul de muncă a încasa compensația de 3 salarii medii lunare;încasarea prejudiciului moral în cuantum de un salariu mediu lunar și compensarea cheltuielilor de judecată.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Colegiul concluzionează că, argumentele expuse de către Gheorghe Onica în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată.

Instanța de apel notează că, contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii în contencios administrativ conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, apelantul nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor în instanța de apel, prin urmare, Completul judiciar concluzionează că instanța de fond just a aplicat normele legale

relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă şi sub toate aspectele probelor, iar hotărîrea dată este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legitime ale participanţilor la proces.

În continuare, Completul judiciar învederează că, apelantul exercitându-și calea de atac, în limite legale nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărîrea contestată, iar esența alegațiilor din apel sunt similare celor expuse în fața primei instanțe, care au fost dezbătute și corect respinse.

Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală şi întemeiată, iar argumentele invocate de către apelant sunt nefondate şi combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Gheorghe Onica şi a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a), alin. (3) din Codul administrativ și art. 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de avocatul Musteață Eugeniu acționînd în interesele lui Gheorghe Onica.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 aprilie 2025**.**

Decizia este executorie de la emitere, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Preşedintele completului,
judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Cașcaval Andrei

Bagrin

Lucia